

Vlaams
Parlement

ingediend op **402** (2019-2020) – Nr. 2
3 juli 2020 (2019-2020)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Filip Brusselmans en Gustaaf Pelckmans

over het noodfonds van de Vlaamse Regering
(bevoegdheid Cultuur)

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;
Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;
Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;
Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;
Elisabeth Meuleman, Gustaaf Pelckmans;
Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Krekels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;
Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;
Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;
Els Ampe, Bart Tommelein;
Tine Van den Brande, Jeremie Vaneeckhout;
Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

Documenten in het dossier:

402 (2019-2020) – Nr. 1: Verslag van de gedachtewisseling

INHOUD

I.	Toelichting	4
1.	Het noodfonds	4
1.1.	Algemene verdeling	4
1.2.	Rekenmethode	5
1.3.	Niet-gesubsidieerde initiatieven en mogelijke mazen in het net	7
1.4.	Literatuur Vlaanderen en het VAF	8
2.	De relance	9
2.1.	Algemeen	9
2.2.	De boekensector.....	10
3.	Federale maatregelen	11
II.	Bespreking.....	12
1.	Vragen en opmerkingen uit de commissie	12
1.1.	Stephanie D'Hose	12
1.2.	Katia Segers	14
1.3.	Orry Van de Wauwer	14
1.4.	Filip Brusselmans.....	15
1.5.	Karin Brouwers.....	15
1.6.	Gustaaf Pelckmans.....	16
1.7.	Marius Meremans	17
2.	Antwoorden van de minister van Cultuur.....	18
	Gebruikte afkortingen	22

Op donderdag 4 juni 2020 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gedachtewisseling over het noodfonds van de Vlaamse Regering. De tweede van drie gedachtewisselingen over het noodfonds betrof de bevoegdheid Cultuur van Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management.

(Tijdens de vergadering waren alleen de commissievoorzitter en de commissie-secretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

I. Toelichting

Minister-president *Jan Jambon* baseert zijn toelichting vooral op de vooraf schriftelijk bezorgde vragen van de commissieleden en begint met de algemene vragen van Katia Segers, Filip Brusselmans en Gustaaf Pelckmans.

1. Het noodfonds

1.1. Algemene verdeling

Op 2 juni heeft de Vlaamse Regering het noodfonds bekendgemaakt. Het bedraagt 265,175 miljoen euro. Dat geld is bedoeld om uit te geven. Daarnaast voorziet de regering in 31,25 miljoen euro aan kredieten volgens de zogenaamde ESR 8-normen. Met deze kredieten kunnen leningen of waarborgen worden gegeven. Samen is dat ongeveer 296 miljoen euro.

In totaal komt 65 miljoen euro rechtstreeks de culturele sector ten goede, met daarnaast 87,3 miljoen euro voor het Gemeentefonds om het lokale verenigingsleven te steunen op het vlak van Sport, Cultuur en Jeugd.

Het noodfonds wordt als volgt verdeeld:

- Cultuur, 65 miljoen euro;
- Sport, 10 miljoen euro;
- Jeugd en Media, 15 miljoen euro;
- het Gemeentefonds, dat daarmee Sport, Cultuur en Jeugd lokaal moet ondersteunen, 87,3 miljoen euro;
- Landbouw, 35 miljoen euro;
- schoolreizen onder de bevoegdheid Onderwijs, 10 miljoen euro;
- Toerisme en jeugdtoerisme, 30 miljoen euro;
- verschillende aspecten van Mobiliteit, 47 miljoen euro.

Minister-president Jambon gaat vervolgens dieper in op de verdeling voor de culturele en creatieve sectoren. De methodologie voor de verdeling van het noodfonds vertrekt vanuit de structureel gesubsidieerde instellingen, omdat de administratie van de minister-president met hen een rechtstreekse link heeft. Die instellingen nemen op hun beurt de verantwoordelijkheid op ten aanzien van de zwakke schakels. Dat zal een steunvoorwaarde worden waarop in maart 2021 controle zal gebeuren.

Ook voor wie niet voor een structureel gesubsidieerde instelling werkt, wordt in steunmechanismen voorzien. Het gaat dan om auteursrechtbegunstigden, kleine bedrijven, zelfstandigen, freelancers, dagcontracters enzovoort, die om welke reden ook geen beroep hebben kunnen doen op de reeds genomen federale en Vlaamse maatregelen. Ook voor hen zal een steunmechanisme worden uitgewerkt.

Flankerend kent de regering het Gemeentefonds 87,3 miljoen euro uit het noodfonds toe om aan lokale noden te verhelpen. Een substantieel deel daarvan zal naar het lokale culturele veld vloeien. Volgens minister-president Jambon is dat ongeveer 25 procent. Vroeger werden de sectorale subsidies ook overgedragen aan het Gemeentefonds. Toen was dat ongeveer 50 procent voor Sport, 25 procent voor Cultuur en 25 procent voor Jeugd.

De lokale besturen hebben het beste zicht op het lokale culturele veld en kunnen daar ook het beste de noden inschatten. Minister-president Jambon is ervan overtuigd dat ze die verantwoordelijkheid zullen opnemen. Het is immers ook in hun belang dat het lokale culturele leven niet verschaalt. Het zal daarbij gaan om allerlei kleine organisaties die een belangrijke functie vervullen in het gemeentelijke of stedelijke culturele leven.

Vlaanderen en de federale overheid hebben trouwens al verschillende maatregelen genomen om tegemoet te komen aan de noden in de sector. Minister-president Jambon geeft enkele voorbeelden. Men heeft de subsidies laten doorlopen, zonder dat daar prestaties tegenover staan. Met de hinderpremie en de compensatiepremie werden economische compensatiemaatregelen getroffen. Op federaal niveau is er de uitbreiding van de tijdelijke werkloosheid, de uitbreiding van de referteperiode van het kunstenaarsstatuut en het overbruggingsrecht voor zelfstandigen.

Voor alle cultuurwerkers die voor geen van deze compenserende maatregelen in aanmerking komen, wordt voorzien in steun uit het noodfonds. Via een watervalstelsel langs de gesubsidieerde instellingen of via een apart steunmechanisme wil minister-president Jambon de cultuurwerkers opvangen die overal uit de boot vallen.

Minister-president Jambon kan geen concrete datum aankondigen voor de uitvoering en uitbetaling, maar zijn administratie is klaar om het noodfonds uit te rollen zodra de decretale verankering een feit is. Hij bekijkt de details voor een snelle uitrol samen met zijn administratie. Hij verzekert dat hij uiterlijk in het najaar van 2020 de effectieve bedragen bij de begunstigden wil laten aankomen.

Het is ook de intentie om de aanvragen simpel en overzichtelijk te houden, zodat het voor zowel de aanvrager als de administratie geen onoverkomelijk werk wordt of onnodige drempels opwerpt. Minister-president Jambon wil dus de verwerking van de aanvragen snel en efficiënt laten verlopen.

1.2. Rekenmethode

Dezelfde commissieleden hadden eveneens vragen over de methodologie en de impactanalyse.

De omvang van de enveloppe van 65 miljoen euro is het resultaat van een methodologie met aan de basis een externe economische impactstudie en een interne raming van de financieringsbehoefte bij de structureel gesubsidieerde organisaties. Aansluitend volgde nog een extern onderzoek door een onderzoeksbureau. De externe impactanalyse gebeurde in opdracht van VLAIO door Graydon, dat geen algemeen schadecijfer van de Vlaamse cultuursector berekende maar een foto maakte van de algemene financiële gezondheid van de cultuursector op 13 maart. De foto toonde een gezonde cultuursector, die het zelfs beter deed dan de traditionele economie.

De foto tijdens de coronacrisis, tussen eind maart en eind april, toont aan dat de cultuursector harder getroffen wordt dan de traditionele economie. Graydon oordeelt dat 50 procent van de actoren in uiterst precaire tot labiele financiële situatie verkeert, terwijl dat in de traditionele economie bij maar 35 procent het geval is.

Die bevinding legitimeert specifieke maatregelen. Ook signaleert Graydon dat freelancers het opvallend zwaarder hebben dan rechtspersonen.

Graydon werkt met de Graydon Impactscore. Het baseert zich voor deze score op gegevens uit jaarrekeningen, data per sector, betaalgedrag en grootte van bedrijven. Het neemt ook telefonische enquêtes af in samenwerking met de Economic Risk Management Group van de Nationale Bank.

De interne impactanalyse was gebaseerd op de recentste rapportering – onder andere van de gedetailleerde jaarrekeningen van 2019 – van de structureel gesubsidieerde actoren uit de deelsectoren kunsten, cultureel erfgoed, sociaal-cultureel volwassenenwerk, amateurkunsten en circus. Deze analyse ging uit van het principe dat de organisaties break-even draaien en dat er sprake is van een netto-verlies na aftrek van kostenbesparingen en omzetverlies. De toegekende subsidies werden in de eigen inkomsten voor 100 procent behouden, conform de bepalingen van het nooddecreet.

De interne impactanalyse heeft geen rekening gehouden met opgebouwde gecumuleerde resultaten en vrije reserves uit de voorbije boekjaren, om goed bestuurd organisaties niet af te straffen en slecht bestuur niet te belonen. Het was dus niet de bedoeling dat verenigingen die grotere reserves hadden opgebouwd, minder een beroep konden doen op het noodfonds doordat ze in het verleden een beter beleid voerden.

De geraamde financieringsbehoefte loopt tot eind augustus 2020.

Tot slot ging een extern onderzoek na hoe groot de restgroep is die uit de boot valt. De interne impactanalyse liep immers enkel via de gesubsidieerde organisaties. Tot die restgroep hoort alleszins wie een inkomen uit auteursrechten ontvangt en wie niet in aanmerking komt voor coronagerelateerde compenserende maatregelen.

De externe impactmeting door Graydon is geen klassiek onderzoeksrapport. Net zoals de interne impactmeting is ze gebaseerd op een uitgebreide databank, die als een economische barometer functioneert. Het spreekt voor zich dat de exacte uitwerking en methodologie van de impactscore onderhevig zijn aan het bedrijfsgeheim van Graydon. Het is zijn intellectuele eigendom.

De interne raming is eveneens gemaakt op basis van een uitgebreide database. Een publiek raadpleegbaar of verspreidbaar onderzoeksrapport is dan ook niet voorhanden. De analyse leverde het Departement CJM waardevolle inzichten op over de sectoren, die meegenomen kunnen worden bij het concipiëren van het noodfonds. Minister-president Jambon stelt wel voor dat het departement in verband met zijn intern onderzoek een toelichting komt geven in de commissie over de methodologie en dergelijke.

De echte economische impactmeting gebeurt via het derde spoor van de methodologie van de minister-president. De eerste twee sporen worden gevormd door het nooddecreet en het noodfonds. Als het noodfonds operationeel is, zal de administratie werk maken van het derde spoor. Via een interactief informatieplatform zal minister-president Jambon de gesubsidieerde sector uitnodigen om de reële cijfers van 2020 periodiek te uploaden, samen met de begroting voor 2020 die hun algemene vergadering heeft goedgekeurd. Zo wordt op termijn de reële economische schade van de gesubsidieerde cultuursector helemaal duidelijk.

Van de ruimere culturele sector wordt de brede economische impactanalyse bekeken. Het gaat dan uiteraard over bedrijven en instellingen die in een volle

marktcontext opereren, en bijgevolg ook nood hebben aan een andere aanpak en een ander instrumentarium dan de gesubsidieerde sector.

De administratie van minister-president Jambon heeft sinds de uitbraak van de coronacrisis enorm hard gewerkt om, samen met de sectoren zelf, de impact van de crisis op het werkveld in kaart te brengen. Ze heeft de financieringsbehoefte in de cultuursector professioneel en onderbouwd geraamd. De bedragen waarop ze is uitgekomen, zijn dan ook geen nattevingerwerk, maar het resultaat van een grondige analyse en een aantal assumpties op basis van de kennis en expertise in het werkveld.

Ook voor de uitvoering van de beslissingen met betrekking tot het noodfonds zal de administratie een belangrijke rol spelen. Opnieuw zal er in nauwe samenwerking met de sector bekeken worden hoe zo efficiënt en effectief mogelijk de nodige financiële steun kan worden geboden aan wie die het hardst nodig heeft. Minister-president Jambon heeft er alle vertrouwen in dat de medewerkers van het Departement CJM die moeilijke opdracht tot een goed einde brengen. Hij wil hen via deze weg ook bedanken voor hun inzet, engagement en prestaties. De administratie heeft zich in de uitwerking van dit noodfonds helemaal gesmeten. Ze heeft hard gewerkt en zich voluit ingezet om dit fonds mogelijk te maken. Als de administratie ervan beticht zou worden de operationalisering van het noodfonds op welke manier dan ook te hebben vertraagd, heeft minister-president Jambon een kort en duidelijk antwoord klaar: onzin.

Gustaaf Pelckmans heeft gevraagd waarom de concretisering van het noodfonds zo lang op zich heeft laten wachten. Lang is echter een relatief begrip, antwoordt de minister-president. De bekendmaking door de Vlaamse Regering op 2 juni is wel degelijk de concretisering. Het fonds heeft niet alleen betrekking op Cultuur, maar ook op Jeugd, Sport, Media, Sociaal Toerisme, Landbouw, Toerisme, Mobiliteit en Onderwijs. Een dergelijk fonds operationaliseert men niet op goed geluk of met de natte vinger. Zoiets veronderstelt studiewerk, overleg en afspraken. De afspraken zijn nu afgerond. Het noodfonds is substantieel uitgebreid en wordt nu concreet uitgewerkt.

1.3. Niet-gesubsidieerde initiatieven en mogelijke mazen in het net

Hetzelfde commissielid polste naar de niet-gesubsidieerde spelers. Het noodfonds voorziet zoals gezegd ook in steun voor kwetsbare kernspelers die geen beroep kunnen doen op de federale of Vlaamse compenserende maatregelen. Daarvoor wordt een concreet mechanisme uitgewerkt. Voor een groot deel betreft dit het lokale culturele leven, dat dus bij de lokale besturen terechtkan. Het noodfonds verdeelt – zoals gezegd via het Gemeentefonds – 87 miljoen euro bij hen om te besteden aan Cultuur, Jeugd en Sport. De lokale overheden beslissen autonoom hoe ze hun deel daarvan besteden. Zij hebben het beste zicht op het lokale culturele veld en kunnen daarvan het best de noden inschatten. De minister-president is ervan overtuigd dat ze ten volle hun verantwoordelijkheid zullen opnemen. Het is immers ook in hun belang dat het lokale culturele leven niet verschaalt. Zeker in de centrumsteden vervullen allerlei kleine organisaties een belangrijke functie in het stedelijke culturele leven.

De bijdrage van 87 miljoen euro aan het Gemeentefonds komt overeen met zowat 30 procent van het noodfonds. Ook niet-gesubsidieerde organisaties in de erfgoedsector, het sociaal-cultureel werk, de amateurkunsten en de kunsten kunnen hierop een beroep doen. Jan Jambon verwacht dat op die manier nog eens een ruim 20 miljoen euro bij lokale cultuurverenigingen zal terechtkomen.

Wie in de problemen raakt bij het afbetalen van leningen, kan in eerste instantie natuurlijk aankloppen bij de eigen bank. Als die niet kan helpen, kunnen culturele

actoren aankloppen bij Hefboom, met zijn aanbod aan cultuurkredieten die speciaal op maat van de cultuursector gevormd werden. Dat kon trouwens zonder de coronacrisis ook al voor leningen tot 100.000 euro.

Aangezien het klassieke ondernemingsinstrumentarium de financieringsbehoefte van culturele spelers – wegens de ontbrekende klassieke kapitaalinbreng – slechts beperkt zal kunnen oplossen, heeft de minister-president besloten om in het noodfonds ook een uitbreiding van het aanbod van Hefboom op te nemen. Hij voorziet in een bijkomende leenformule die rekening houdt met het specifieke DNA van de cultuursector, met een looptijd die lang genoeg is om de coronacrisis te doorstaan en een succesvolle relance garandeert. Deze achtergestelde leningen kunnen worden verstrekt aan culturele organisaties die voor de coronacrisis financieel gezond waren, maar dan vanuit een 'not for profit'-optiek.

Voorts peilde Gustaaf Pelckmans naar de terugbetaling van de lidgelden. De minister-president heeft echter geen weet van eisen tot terugbetaling van lidgelden binnen het sociaal-culturele werk. De Federatie heeft dit bevestigd. Organisaties vragen zich wel af of de coronacrisis impact zal hebben op hun toekomstig ledenaantal. De Federatie werkt daar samen met de sector aan concrete oplossingen. Daarnaast adviseert De Federatie organisaties om lidgelden niet terug te betalen maar hier op gepaste wijze over te communiceren. Lidgelden dekken bijvoorbeeld meer dan enkel de kosten voor het organiseren van activiteiten. De werking van de organisaties achter de schermen loopt voort. Organisaties rekenen op begrip van hun leden in deze moeilijke periode. Voorlopig lijkt die hoop terecht en zijn er geen indicaties dat leden massaal hun lidgelden terugvragen.

De minister-president gaat dan in op de vraag van Katia Segers over de mazen in het net. Waar mogelijk pleegt hij overleg met Vlaamse en federale ministers. Niet alle culturele en creatieve sectoren vallen onder zijn eigen bevoegdheden. Centraal staan de structureel gesubsidieerde instellingen. Van hen verwacht de spreker dat ze verantwoordelijkheid opnemen ten aanzien van de kwetsbaren met wie ze een professionele link hebben. Ze horen na te gaan of dezen in aanmerking komen voor compenserende maatregelen en hoe ze zelf hulp kunnen bieden. Een gesubsidieerde instelling die een zwakke schakel niet kan helpen omdat ze zelf maar nipt kan overleven, kan aankloppen bij het noodfonds voor zowel die derde als voor haar eigen problemen. Deze instellingen kunnen een subsidiedossier indienen en hun schade, inclusief die van de zwakke derden, aantonen. Steun aan de kwetsbare spelers wordt dus een uitdrukkelijke voorwaarde, waarop in maart 2021 controle zal plaatsvinden.

Zoals gezegd komen er ook steunmechanismen voor wie niet voor een structureel gesubsidieerde instelling werkt, dus voor de eerder vermelde begunstigden van auteursrechten, voor kleine bedrijven, zelfstandigen, freelancers via SBK's en dagcontractuelen, die om welke reden dan ook geen beroep hebben kunnen doen op federale en Vlaamse maatregelen. De minister-president wijst in verband met deze vraag van Katia Segers tevens opnieuw naar de bijdrage aan het Gemeentefonds.

Gustaaf Pelckmans polste specifiek naar privécultuurinitiatieven. Spelers die in een marktcontext werken, hebben nood aan een ander instrumentarium, zoals kredieten, waarborgen, kapitaalverhogingen en sociaaleconomische en fiscale maatregelen. Vaak zijn ze uitdrukkelijk geen vragende partij om rechtstreekse financiële steun te krijgen, maar willen ze hun activiteiten zo snel mogelijk heropstarten om de solvabiliteit, rentabiliteit en stabiliteit van hun bedrijf te waarborgen.

1.4. Literatuur Vlaanderen en het VAF

De minister-president vervolgt dat voor Literatuur Vlaanderen een bedrag van 1,3 miljoen euro geormerkt is uit het noodfonds. Literatuur Vlaanderen heeft erg

korte lijnen met zowel de organisaties en spelers van het letterenveld als met de subsidieaanvragers. In zijn communicatiestrategie kiest het ervoor om zoveel mogelijk rechtstreeks en zeer kort op de bal te communiceren. Literatuur Vlaanderen stelt vast dat de literaire sector beter gebaat is bij een korte afstemming op het niveau van alle spelers dan bij een communicatie die enkel vertrekt vanuit de website.

Zo hebben alle organisatoren van auteurslezingen en auteurs op de lijst verscheidene mailberichten van Literatuur Vlaanderen ontvangen, met uitleg over wie subsidie kan recupereren en hoe. Daarnaast plaatste Literatuur Vlaanderen ook een helder nieuwsbericht over de auteurslezingen op de website, dat geregeld geüpdatet wordt, en deelde het dit via sociale media. De extra steunmaatregelen voor onlinelezingen communiceerde Literatuur Vlaanderen eveneens, zowel in een mailing naar auteurs en organisatoren als op zijn website. Literatuur Vlaanderen kreeg wel wat ongeruste reacties van subsidieaanvragers die vreesden dat de werking zou lijden onder de maatregelen. Daarom stuurde het een geruststellend mailbericht naar alle aanvragers van werkbeurzen en nam het dit ook op in zijn nieuwsbrief.

Karin Brouwers vroeg hoe BoekenOverleg bij de zaak is betrokken. Jan Jambon vermeldt dat de directeur van Literatuur Vlaanderen deel uitmaakte van de Taskforce Analyse Economische Impact CJM. Om te kunnen spreken namens de hele letterensector, stemde Literatuur Vlaanderen steeds af met het BoekenOverleg, waaronder Boek.be en de Vlaamse Auteursvereniging. Voor die taskforce heeft Literatuur Vlaanderen samen met de VAV een concrete nota geschreven over het corona-inkomensverlies van Vlaamse auteurs.

Literatuur Vlaanderen vraagt de Vlaamse Regering 1,3 miljoen euro ter compensatie van het inkomensverlies van literaire auteurs en illustratoren. 876.000 euro daarvan moet verloren auteursrechten compenseren en de overige 429.000 euro de afgelaste auteurslezingen. Literatuur Vlaanderen engageert zich bovendien om deze bijzonder relevante compensatie op een eerlijke manier te verdelen.

Filip Brusselmans peilde hoeveel geld het VAF uit het noodfonds krijgt. Het gaat om 5 miljoen euro uit het noodfonds Cultuur ten gunste van het Filmfonds en om 1,9 miljoen euro uit het noodfonds Media ten gunste van het Mediafonds, antwoordt de minister-president.

2. De relance

2.1. Algemeen

Op vragen van Katia Segers over de relance antwoordt de minister-president dat het brede culturele en creatieve veld net zoals de hele samenleving naar een toekomstperspectief snakt. Zelf zal hij het veld blijven steunen waar hij kan. De eerste focus is dus de lancering van het noodfonds, dat te zien is als een stevig hart onder de riem van de cultuursector. Het noodfonds is erop gericht een existentiële crisis voor kwetsbare kernspelers en instellingen op te vangen en gezonde organisaties te laten overleven. Het kan nu dus operationeel worden.

De relance is dan de volgende fase. In die scope worden de commerciële partners van essentieel belang. Op dat moment moet een aangepast instrumentarium beschikbaar zijn dat hen in staat stelt om hun activiteiten voort te zetten. Het gaat hier niet om gerichte ingrepen, maar over macro-economische processen, die een andere aanpak vergen. Daar zal de komende weken en maanden bijzondere aandacht aan geschonken worden. Voor de bedrijven is er het instrumentarium dat via PMV ter beschikking gesteld wordt. Daarvoor is minister Crevits verantwoordelijk.

Voor minister-president Jambon is het evident dat ook bedrijven in de culturele sector er gebruik van kunnen maken.

De Nationale Veiligheidsraad nam op 3 juni de nodige beslissingen over de gefaseerde heropstart van de cultuursector. Deze heropstart hangt af van de evolutie van het virus, maar geeft het nodige perspectief aan de culturele sector. De besteding van het noodfonds zal parallel lopen met deze heropstart.

Over de relance is recent breed gemobiliseerd. De vertegenwoordigers van de sectoren, de administratie en het kabinet, maar ook de andere gemeenschappen hebben goed samengewerkt met het oog op een haalbare, realistische en gelaagde exitstrategie. Met hun voorstellen zijn ze vervolgens de dialoog aangegaan met de GEES. Ze hebben aan de experts gericht en eenduidig informatie aangeleverd om een duidelijk advies aan de Nationale Veiligheidsraad van 3 juni mogelijk te maken. Dankzij die stapsgewijze aanpak komt er steeds meer perspectief voor de zwaar getroffen cultuursector. Daardoor zal weliswaar nog lang niet alles maar toch al heel wat kunnen heropenen of doorgang vinden in de zomer. Dat noemt Jan Jambon essentieel voor de sector, mooi voor het publiek dat naar cultuur snakt, en belangrijk voor een gezonde samenleving. Het uiteindelijke doel van noodfondsmiddelen en exitstrategie bestaat erin de rijke cultuur in Vlaanderen te beschermen en stapsgewijs weer te laten bloeien.

De minister-president beseft echter dat het werk niet af is. Ook de komende weken en maanden staan voor de cultuursector en de Vlaamse Regering in het teken van een efficiënt en duurzaam relanceplan. Dat wordt een uitdaging voor heel Vlaanderen, waar de cultuursector integraal deel van uitmaakt, maar die tegelijk de sector overstijgt.

2.2. De boekensector

Literatuur Vlaanderen werkt specifiek zijn aanzet tot een meerjarenplan af, dat als basis zal dienen voor de onderhandelingen over de nieuwe beheersovereenkomst voor vijf jaar. Het grijpt dit plan onder meer aan om concreet vorm te geven aan een relanceplan.

De minister-president stelt dat Literatuur Vlaanderen de economische urgentie echter niet alleen kan opvangen. Dat neemt niet weg dat het vanuit zijn markt-aanvullende en -corrigerende rol een flankerend beleid moet voeren om het boekenvak te versterken.

De minister-president geeft concrete voorbeelden van hoe een flankerend beleid met de ondersteuning van de kunstenaar bijdraagt aan het geheel:

- de herinvoering van gerichte ondersteuning aan uitgevers voor waardevolle uitgaven, die nu onder druk staan;
- de inzet op meer auteurslezingen in boekhandels;
- buitenlandpromotie voor vertalingen op beurzen;
- het stimuleren van artistieke creatie van makers of organisaties in functie van een promotiecampagne voor het boek;
- promotie voor leesplezier.

Daarnaast is er een breder relanceplan voor de hele sector in de maak, in de schoot van het BoekenOverleg. Literatuur Vlaanderen is daar slechts één van de partners, naast alle belangrijke spelers van het letterenveld en het boekenvak. Literatuur Vlaanderen zelf heeft over zijn meerjarenplan, dat het tegen juni zal afwerken, binnenkort een eerste afspraak met de minister-president. Nog in juni wil het BoekenOverleg met een relanceplan voor de sector naar buiten komen, dat onder meer zal focussen op de zwaar getroffen boekhandelaars en uitgeverijen. Het BoekenOverleg zal tevens een alternatief voorstellen voor de afgelaste Boekenbeurs.

3. Federale maatregelen

Er waren ook vragen over federale maatregelen. Vlaams minister-president Jambon merkte in onder meer de Interministeriële Conferentie Cultuur grote aandacht en bereidwilligheid bij de federale ministers Nathalie Muylle en Alexander De Croo om mee te helpen zoeken naar noodzakelijke oplossingen voor de culturele sector. Minister Muylle heeft een helder besef van het complexe – en daardoor precaire – karakter van de tewerkstelling in de culturele en creatieve sectoren. Ze kijkt naar de bredere toegang tot de economische werkloosheid, met onder andere de regeling om niet enkel contracten maar ook engagementen in aanmerking te laten komen. In de cultuursector ligt immers niet alles in contracten vast. Indien enkel sociale voordelen zouden worden toegekend aan mensen die onder contract staan, levert dit in de cultuursector problemen op. Dat is een leerpunt, dat later moet worden opgepikt. Federaal minister Muylle gaat er dus mee akkoord ook engagementen in aanmerking te nemen die niet in contracten zijn vervat.

Wat de looptijd van de economische werkloosheid betreft, wordt alvast naar 31 augustus 2020 gekeken. De Federale Regering bespreekt nog of die periode kan worden verlengd, bijvoorbeeld tot 31 december 2020.

De minister-president gaat ervan uit dat de vraag van Katia Segers over de RVA betrekking heeft op de versoepeling van de reglementering voor tijdelijke werkloosheid voor prestaties in het kader van evenementen. Tijdens een eerste fase is die reglementering versoepeld voor werknemers met een arbeidscontract voor prestaties bij een ondertussen geannuleerd evenement. Onder bepaalde voorwaarden kunnen die werknemers een uitkering voor tijdelijke werkloosheid krijgen. Zo staat het op pagina 8 van de FAQ over de coronacrisis, op de website van de RVA. Die reglementering is ondertussen verder versoepeld. Artiesten en tijdelijke medewerkers van festivals en andere evenementen die tussen 14 maart 2020 en 31 augustus 2020 hadden moeten plaatsvinden, kunnen ook zonder een arbeidsovereenkomst een uitkering krijgen voor tijdelijke werkloosheid indien ze een schriftelijk bewijs kunnen voorleggen dat van vóór 15 april 2020 dateert en waaruit blijkt dat ze zouden worden aangeworven. Zo staat het op pagina 31 van dezelfde FAQ.

Zo er problemen waren met de toepassing door de RVA tijdens de eerste fase, dan zouden die nu opgelost moeten zijn. De minister-president heeft geen weet van problemen met de toepassing tijdens de tweede fase van de versoepeling. Er wordt enkel een schriftelijk spoor van een engagement gevraagd. Dat kan een mail zijn waarin wordt bevestigd dat iemand een opdracht zou krijgen.

Een vraag van Gustaaf Pelckmans gaat over de beperking van de verplichting voor artiesten om voor de arbeidsmarkt beschikbaar te zijn, in verband met het kunstenaarsstatuut. De verplichting is een bevoegdheid van VDAB, het statuut een bevoegdheid van de RVA. De beperking voor artiesten van de verplichting om voor de arbeidsmarkt beschikbaar te zijn, is bepaald in artikel 31 van het MB van 26 november 1991 houdende toepassingsregelen van de werkloosheidsreglementering.

Een werkaanbieding in een niet-artistiek beroep aan een werknemer die artistieke activiteiten heeft verricht, wordt als niet-passend beschouwd indien deze werknemer in de referteperiode van achttien maanden vóór dat aanbod minstens 156 werkdagen kan aantonen die zijn bedoeld in artikel 37 van het KB van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering. In afwijking hiervan kan om die 156 dagen te bewijzen ook rekening worden gehouden met werkdagen die in artikel 37 van hetzelfde KB worden bedoeld, met een maximum van 52 dagen. Met het kunstenaarsstatuut wordt het voordeel bedoeld dat de werknemer

blijft krijgen van de eerste vergoedingsperiode in toepassing van artikel 116, §5, van hetzelfde KB, ongeacht hoe lang hij al werkloos is.

Er is geen verband tussen de beide bepalingen. Iemand kan het kunstenaarsstatuut hebben en toch worden verplicht om niet-artistiek werk te zoeken of te aanvaarden. Iemand kan het kunstenaarsstatuut niet hebben en enkel worden verplicht artistiek werk te zoeken of te aanvaarden. De VDAB hoeft de RVA niet te contacteren met de vraag of iemand het kunstenaarsstatuut heeft.

Vervolgens gaat de minister-president in op de vragen over de verschillende voorstellen van resolutie en wetsvoorstellen die in de Kamer van Volksvertegenwoordigers voorliggen. Sommige wetsvoorstellen beogen een vorm van compenserende vergoeding en de toelating tot cumul met auteursrechten of sporadische artistieke inkomsten. De minister-president wil niet op elk voorstel reageren. Hij wil zich concentreren op de ondersteuning en de versterking van de Vlaamse cultuursector. Hij stemt zijn aanpak af op de andere entiteiten, zoals al eerder tijdens de voorbereiding van de exitstrategie en van de federale compenserende maatregelen voor de tijdelijke werkloosheid, het kunstenaarsstatuut en de overbruggingskredieten.

Zoals gezegd, wordt nu besproken of de economische werkloosheid na 31 augustus kan worden voortgezet, bijvoorbeeld tot 31 december. Een ander wetsvoorstel betreft niet de tijdelijke werkloosheid, maar de gewone werkloosheidsuitkering. Om recht op de gewone werkloosheidsuitkering te hebben, moet een werknemer kunnen aantonen dat hij in een periode van 21 maanden 312 arbeidsdagen heeft gepresteerd of meer indien hij minstens 36 jaar oud is. Volgens het oorspronkelijke voorstel van 28 april 2020 heeft elke werknemer die in 2019 minstens vijf artistieke of technische activiteiten in de artistieke sector heeft verricht of die in toepassing van de cachetregel tien artistieke arbeidsdagen kan bewijzen, recht op een gewone werkloosheidsuitkering zonder beperking in de tijd. Het amendement nummer 1 van 19 mei 2020 wil dit recht beperken tot de periode tussen 1 april 2020 en 31 december 2020 (*Parl.St.* Kamer 2019-20, DOC 55 1215/002).

Indien dit wetsvoorstel wordt goedgekeurd, zal dat implicaties hebben voor de aan te tonen financieringsbehoefte van wie bij het Vlaams noodfonds een subsidieaanvraag indient. Het voorliggende wetsvoorstel slaat echter enkel op werknemers die artistieke activiteiten of technische activiteiten in de kunstensector hebben verricht. Werknemers die andere activiteiten hebben verricht, zoals docent of gids, komen niet in aanmerking. Het wetsvoorstel bepaalt overigens niet hoe de uitkering zou worden berekend, besluit minister-president Jan Jambon.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen uit de commissie

1.1. Stephanie D'Hose

Stephanie D'Hose vindt dat de minister-president op een mooi verwoorde manier de cultuursector een stevig hart onder de riem heeft gestoken. Het commissielid hoopte vooraf al dat een mooi bedrag uit het noodfonds voor Cultuur zou worden bestemd en heeft intussen veel positieve reacties uit de cultuursector gehoord. Ze heeft wel nog enkele vragen om verduidelijking.

Van de uiteindelijk 300 miljoen euro uit het fonds wordt dus 65 miljoen euro voor Cultuur bestemd. Dat bedrag valt uiteen in 1,3 miljoen euro voor Literatuur Vlaanderen, 5 miljoen euro voor het VAF en een restbedrag van ongeveer 60 miljoen euro. Dit restbedrag wordt in drie stukken verdeeld, namelijk: een gedeelte voor de gesubsidieerden; een gedeelte voor de volledige rechten; en een gedeelte voor

de niet-gesubsidieerden. Dat laatste deel is dan min of meer een noodfonds binnen het noodfonds.

Wel vraagt Stephanie D'Hose zich af of ze de verdeling goed heeft begrepen. In de media is de communicatie van de minister-president mogelijk niet goed overgenomen. Volgens de pers moeten de niet-gesubsidieerden rechtstreeks een beroep doen op de noodfondsmiddelen bij het Gemeentefonds. Maar dat is toch de bedoeling niet? De middelen voor de steden en de gemeenten zijn immers bestemd voor de brede vrijetijdsbesteding, waaronder amateurkunsten en dergelijke.

Er vallen nog steeds mensen uit de boot, namelijk de niet-gesubsidieerden die in Vlaanderen actief zijn. Een concreet voorbeeld is een musicus die voor een niet-gesubsidieerde vzw werkt die haar tewerkstelling rechtstreeks met een sociaal bureau voor kunstenaars regelt. Volgens Stephanie D'Hose moet zo iemand terecht kunnen in de derde categorie, het zogenaamde noodfonds binnen het noodfonds. Ze kan begrijpen dat de modaliteiten nog niet helemaal vastliggen, maar het is belangrijk om die resterende 60 miljoen euro te kaderen.

De communicatie blijft een pijnpunt. De minister-president zou er goed aan doen de informatie die hij net heeft aangebracht, op de website van het departement te plaatsen. De samenvatting die daar nu in verband met het noodfonds staat, is al te summier. Er komen veel vragen uit de sector. Het zou interessant zijn gewoon te kunnen doorverwijzen naar de website van het departement. Indien daar de mogelijkheid zou bestaan om een mailadres achter te laten, zou het departement die mensen kunnen contacteren zodra het meer informatie heeft over de modaliteiten. VLAIO heeft op die manier gewerkt om de coronapremie te laten aanvragen.

Stephanie D'Hose vraagt hoeveel van het bedrag van 65 miljoen euro naar Cultuurloket zal gaan.

Er is 1,3 miljoen euro voor Literatuur Vlaanderen en 5 miljoen euro voor het VAF. Hoe zullen zij die middelen verdelen zodra ze aan hen zijn overgemaakt? Zal het VAF zijn aandeel besteden aan de publiekswerking of aan filmfestivals?

De studie van Graydon interesseert Stephanie D'Hose bijzonder. Het lid hoort graag dat de cultuursector het vóór de crisis zeer goed deed. De sector is natuurlijk harder getroffen dan de rest. Het departement zal in de commissie nog de methodiek toelichten, maar de spreker zou graag de studie zelf kunnen inkijken, eventueel bij de voorzitter van het Vlaams Parlement indien er een vertrouwelijkheidsclausule geldt.

Als Gents gemeenteraadslid gelooft Stephanie D'Hose sterk in de lokale autonomie. Er is echter een verschil tussen het oormerken van fondsen en gewoon geld aan het Gemeentefonds schenken, waarmee gemeenten dan hun zin kunnen doen. Er moet een tussenmethode worden gevonden, zodat steden en gemeenten bepaalde richtlijnen krijgen. Dit geld dient voor de vrijetijdssector en is bedoeld om initiatieven te helpen. Elke stad en gemeente heeft net als Vlaanderen en België echter zelf een financiële put gemaakt om de coronacrisis op te vangen. Ze hebben een autofinancieringsmarge die in 2025 op nul moet staan. Gezien hun BBC boezemt die put hen angst in. Minister Somers is op zoek naar een oplossing. Hij zou eventueel de autofinancieringsmarge uitstellen. De middelen uit het Gemeentefonds mogen die putten niet dempen. De initiatieven gaan rechtstreeks naar de vrijetijdssector. Vlaanderen hoeft absoluut niet het handje van de lokale besturen vast te houden, maar een kleine richtlijn is aangewezen.

Met name bij de evenementensector ziet Stephanie D'Hose nog mazen in het net. Ze pleit ervoor om ter zake met minister Crevits een 'hinderpremie 2.0' te bespreken, naar analogie met de ondersteuning voor de horecasector.

1.2. Katia Segers

Katia Segers en de sp.a-fractie waren aangenaam verrast door het bedrag dat inmiddels voor Cultuur is aangekondigd. Eerder heerste er onrust, daar iedereen hooguit een habbekrats verwachtte. Maar het bedrag van 65 miljoen euro, en daarnaast 20 miljoen euro via de lokale besturen, is substantieel. De normale heropstart in de sector zal nog lang op zich laten wachten. Zoals in de horeca vreest men dat de zaken nooit meer normaal of rendabel worden. Katia Segers vermoedt dat het noodfonds nog heel lang actief zal moeten zijn en misschien ook zal moeten bijgespijsd worden. Als het niet volstaat, hoeveel kan de minister-president dan nog bijpassen?

Het oormerken van de middelen voor Cultuur is sinds de vorige regeerperiode weggefallen. Op welke manier zal de minister-president ervoor zorgen dat die middelen wel degelijk naar de sector gaan? Komen er instructies voor de lokale besturen? Het geld dient niet om de putten in de gemeentekas te vullen.

Uiterlijk in het najaar zullen de middelen op hun bestemming raken. Dat is nog lang. Het wordt een heel moeilijke zomer voor de sector. Festivals zijn afgelast. Bijvoorbeeld licht- en podiumtechnici werken niet gesubsidieerd. Ze maken hun omzet uitsluitend in de zomer. Zullen zij aanspraak kunnen maken? Hoe zullen ze benaderd worden? Dit geldt eveneens voor de eventensector. Zal die geholpen worden? Als de middelen pas in het najaar terechtkomen, hoe behoedt men die sector dan voor faillissementen?

Een van de meer positieve neveneffecten van deze verschrikkelijke crisis is dat de impactmeting razend interessant materiaal oplevert over de stand van de brede cultuursector. De sector is zeer veerkrachtig en heeft al heel lang geleerd om elke euro twee of drie keer om te draaien, maar is nu zwaar getroffen. De studie is een unieke momentopname van de stand van zaken. Katia Segers is absoluut voorstander van een hoorzitting met de betrokkenen. Ze ondersteunt ook de vraag van Stephanie D'Hose om hen uit te nodigen in het parlement.

Kan de minister-president uitleggen hoe de achtergestelde leningen werken? wie komt daarvoor in aanmerking? Wie niet?

Communicatie op de website van het departement is absoluut nodig. Katia Segers heeft gisteren gemerkt dat de informatie daar bijzonder karig is. Dat is een werkpunt.

Federaal minister Muylle kondigde een versoepeling aan van de voorwaarden voor technische werkloosheid. Vooral in de eerste fase heeft de RVA daar moeilijk over gedaan, als er geen bewijs of contact voorlag. Blijkbaar gaat dat nu beter.

1.3. Orry Van de Wauwer

Orry Van de Wauwer wijst op twee CD&V-prioriteiten bij het noodfonds. Ten eerste moest er voldoende tijd worden genomen om een goede verdeling mogelijk te maken, gezien het grote aantal betrokken sectoren, waaronder de heel belangrijke cultuursector. Ten tweede vreesde CD&V dat 200 miljoen euro niet zou volstaan om aan al die noden tegemoet te komen. De spreker is blij met de degelijke oefening die de Vlaamse Regering gemaakt heeft. Er komt een substantieel extra bedrag bij, met 300 miljoen euro als eindresultaat. Daarvoor dankt het commissielid de regering.

Het noodfonds staat naast andere Vlaamse en federale maatregelen. Federaal minister Nathalie Muylle bekleedt inderdaad een heel cruciale positie met

betrekking tot de werkloosheidsregels en heeft zich nu bereid getoond om de aangegane engagementen niet louter op contracten te beoordelen.

Heeft Orry Van de Wauwer goed begrepen dat kwetsbare kernspelers via zowel de gesubsidieerde organisaties als de lokale besturen gebruik kunnen maken van het noodfonds? De interpretaties verschillen nogal. Stephanie D'Hose gaf er net nog één die Orry Van de Wauwer nog niet kende.

Er is ook in 30 miljoen euro voorzien met betrekking tot de auteursrechten. Kunnen dergelijke 'payrollers' ook via die weg een beroep doen op het noodfonds? Ze zijn natuurlijk niet allemaal aangesloten bij SABAM. Hoe gaat dat dan in zijn werk? Dezelfde vraag stelt het commissielid over de mogelijkheden van die kwetsbare kernspelers bij de lokale besturen.

Komen er richtlijnen voor de lokale besturen opdat verschillende gemeenten mensen in dezelfde situatie niet anders zouden behandelen? Misschien kan minister Somers meer duidelijkheid brengen.

Valt het aparte steunmechanisme voor al wie uit de boot valt, ook onder die 30 miljoen euro met betrekking tot de auteursrechten?

De communicatie waar naar verwezen is, is al voor een deel verduidelijkt. Op de website van het departement staat echter nog niet veel concrete informatie, behalve de grote lijnen, die Orry Van de Wauwer dan nog anders interpreteert dan Stephanie D'Hose. Als het voor commissieleden al niet duidelijk is, zal het voor de sector niet anders zijn.

Waar kunnen de aanvragen gebeuren? Moeten die specifiek voor de cultuursector bij KIOSK worden ingediend? Wordt er nog gewerkt aan een nieuwe tool?

Dergelijke informatie zou voor meer duidelijkheid kunnen zorgen in de sector, besluit de spreker.

1.4. Filip Brusselmans

Filip Brusselmans sluit zich aan bij de vragen en bezorgdheden van de vorige sprekers. Ook hij vraagt om de impactstudie op een vertrouwelijke manier te kunnen inkijken.

Steden en gemeenten krijgen een grote verantwoordelijkheid. Het commissielid erkent dat lokale spelers als geen ander de lokale behoeften en noden kennen. Tegelijk is er de vraag naar de verantwoording, aangezien lokale bestuurders al eens graag ieders vriend zijn en willen blijven. Er mag dan ook geen vrijbrief komen om à la tête du client steun te verlenen. Wordt erop toegezien dat alles eerlijk en onpartijdig verloopt? Zo ja, hoe?

Filip Brusselmans vraagt zich ook af hoe realistisch de hele operatie nog kan zijn indien zich een tweede of derde golf van de corona-epidemie zou manifesteren. Zal de Vlaamse Regering dan opnieuw de noodkraan opendraaien? Is er al sprake van denksproten of een concrete planning daarvoor?

1.5. Karin Brouwers

Karin Brouwers bedankt de minister-president voor de uitvoerige toelichting over het noodfonds, waar de commissieleden al lang op hebben gewacht. Na de vergadering van de Nationale Veiligheidsraad van 3 juni werd duidelijk dat vanaf 1 juli wellicht opnieuw evenementen kunnen doorgang vinden, al beseft het commissielid dat het vooral een bevoegdheid van minister Demir betreft. Zelf werd Karin

Brouwers gecontacteerd door de organisator van een klein parkevenement dat van juni naar juli wordt verplaatst. Het gaat om een paar avonden in open lucht waar niet meer dan 200 mensen aanwezig hoeven te zijn. De organisator vroeg zich af hoe het zat met het overeengekomen 'event risk model' en de daarbij horende engagementsverklaring. Die matrix, waaraan minister Zuhair Demir en de sector al sinds mei samen werken, zou helaas voor de juli-evenementen pas eind juni ter beschikking komen. Kan dat geen week eerder gebeuren?

Karin Brouwers heeft ook een vraag over de middelen voor de lokale besturen. Op de gedachtewisseling van 3 juni met minister van Sport Ben Weyts (*Parl. St.* VI. Parl. 2019-20, nr. 402/1)) zei deze dat minister Bart Somers nog richtlijnen zou geven over hoe alles precies zou verlopen. Op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur is te lezen dat lokale besturen 87 miljoen euro krijgen voor het lokale verenigingsleven, via de inkanteling van het vroegere Gemeentefonds. Voorts moeten de gemeenten die uit het Vlaamse coronanoodfonds een tegemoetkoming krijgen voor Jeugd, Sport en Cultuur, die subsidie inschrijven op de algemene rekening 74 01/4 – 'andere algemene werkingssubsidies', en beleidsveld 0010 – 'algemene overdrachten tussen de verschillende bestuurlijke niveaus'. Voorts staat op die website: "de economische sectorcode is 300, Vlaamse overheid".

Meer uitleg staat er niet bij, wat de indruk wekt dat die extra middelen zonder enige oormerking in de algemene middelen van de lokale besturen terechtkomen. Zo blijven er wel vragen onbeantwoord. Karin Brouwers zal haar vragen stellen aan de minister-president. Een fractiegenoot zal hetzelfde doen ten aanzien van minister Somers.

Zijn de gemeenten verplicht de middelen in te zetten voor Cultuur, Jeugd en Sport bovenop de reeds in hun begroting vooropgestelde middelen voor deze sectoren? Of kunnen ze er ook het gat mee vullen dat de crisis in hun financiën heeft geslagen? Zijn ze verplicht de middelen te besteden aan verenigingen in de betreffende sectoren of mogen ze deze ook aanwenden voor gemeentelijke initiatieven in diezelfde sectoren? Is een link met de schade vanwege de coronacrisis noodzakelijk? Moet er gerapporteerd worden? Komt er enige vorm van controle of laat men gewoon de lokale autonomie en democratie ten volle spelen?

Op subsidies voor Cultuur, Jeugd en Sport gelden bovendien steeds de voorwaarden uit het Cultuurpact. Daartoe is dan onder andere een subsidiereglement van de gemeenteraad noodzakelijk. Zal het zo ingewikkeld gemaakt worden? Of wordt erop gerekend dat gemeenten goed omgaan met de lokale autonomie?

Karin Brouwers geeft een voorbeeld. Heel wat gemeenten hebben geïnvesteerd in steun aan initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang. Mogen ze de put die ze daardoor gemaakt hebben, dempen met middelen uit het noodfonds? Ook dan komt het fonds de jeugd en kinderen ten goede, zij het niet de jeugdsector. Karin Brouwers hoopt dat de minister-president vandaag al een tipje van de sluier kan oplichten want hierover bestaat veel onduidelijkheid.

1.6. Gustaaf Pelckmans

Gustaaf Pelckmans bedankt de minister-president voor het vele werk en de heldere toelichting. Ondanks het positieve verhaal heeft het lid nogal wat vragen. Hij is heel benieuwd naar de impactmeting en wil er graag toelichting bij van het departement. Hij zou die studie graag onder gesloten enveloppe willen inkijken. Gustaaf Pelckmans pleit om niet te vergeten dat voor de cultuursector de coronacrisis op een andere crisis aansluit. De hele sector bevond zich al in een heel precarie situatie. Denk maar aan de discussies en het tumult van vorig najaar. Nu is de hele situatie in cijfers weergegeven, die belangrijke lessen kunnen opleveren. Vandaar dat de commissieleden de studie moeten kunnen inkijken.

De spreker weet dat de administratie ontzettend hard werkt en dat het om heel fijne mensen gaat, die echter een enorme verantwoordelijkheid zullen krijgen. Evident zal het niet zijn om die helemaal alleen te dragen. Aangezien er voor die projectsubsidies commissies nodig zijn, vraagt het lid zich af hoe dat gemonitord kan worden. Sommigen zullen het niet eens zijn met de verdeling. Hoe wordt daarmee omgegaan? Moet er toch geen soort monitoring komen, net om die administratie te steunen?

Vervolgens komt Gustaaf Pelckmans terug op de vele mazen in het net. De meeste vragen daarover zijn al gesteld. Maar hoe startende jonge cultuurmakers er zonder netwerk aan kunnen beginnen, is nog onduidelijk. Moeten ze zich dan eerst binnenpraten bij een instelling om op die manier aan een compensatie te raken? Of moeten ze zelf op pad? In dat laatste geval roept het commissielid op om hen goed te omkaderen. Geef die mensen op de Vlaamse kanalen een plek waar ze terecht kunnen voor steun om die aanvragen professioneel in te dienen, opdat ze een kans maken tegen de anderen. Er moet voor gezorgd worden dat dat rechtvaardig verloopt. Die jonge, startende makers zijn immers de toekomst van het veld.

Vervolgens heeft de spreker het over de oormerking, die wat weggedeemsterd is in de autonomie van het lokale bestuur, waarin Gustaaf Pelckmans overigens echt gelooft. In dit geval sluit hij zich echter aan bij de andere leden: er moet toch op zijn minst een kader zijn. Zoiets is nog geen ingrijpen in de autonomie. De minister-president heeft verschillende keren gezegd dat bij de cultuurmiddelen eigenlijk nog 20 tot 25 miljoen euro moet worden bijgeteld uit de middelen voor de lokale besturen. Als hij dat echt wil waarmaken, zal hij toch in een dergelijk kader moeten voorzien.

De exitstrategie moet inderdaad stapsgewijs verlopen. Het bedrag is hoog, maar de vraag is nu hoe de meting zal gebeuren vanaf nu tot er echt opnieuw op volle kracht gewerkt wordt. De spreker wijst erop dat het zogenaamd vrekke en spaarzame gidsland Nederland zomaar eventjes 300 miljoen euro heeft neergelegd, in plaats van 65 miljoen euro. Gustaaf Pelckmans zegt geen vragende partij te zijn om de bedragen eindeloos op te trekken, maar vraagt enkel of er ook in de volgende fase een mogelijkheid zal zijn om extra middelen toe te voegen.

De organisaties die de meeste inkomsten hebben, worden net als in Nederland het hardst gestraft. Zij hebben geen inkomsten van coproducties, bijkomende voorstellingen, tournees enzovoort. Gustaaf Pelckmans geeft het voorbeeld van Rosas, dat tot 70 procent eigen inkomsten verwerft. Hoe zal hun dossier worden behandeld?

In het Federaal Parlement heerst consensus over het robuuster maken van het statuut van de kunstenaar of – ruimer – de cultuurwerker. De hele sector moet weg uit de zone van de werkloosheidsreglementering en zou een eigen statuut moeten krijgen. Dat is van het grootste belang voor het Vlaamse inhoudelijke cultuurbeleid maar ook voor de lessen uit de crisis. Een hard punt daarbij is een precieze omschrijving van 'artistieke activiteit'.

Een aantal federale instellingen hebben overeenkomsten met de Vlaamse Gemeenschap, waaronder Bozar. Kunnen ook zij gebruikmaken van deze noodfondsregeling?

1.7. Marius Meremans

Marius Meremans erkent namens de N-VA-fractie dat deze regering een hart voor cultuur heeft. De noodlijdende sector krijgt een hoog bedrag ter beschikking. Het zou volgens sommigen nog meer moeten zijn. Linkse partijen maken zelfs van 1 miljard euro gewag, maar enig realisme is aangewezen. Ook buiten de

cultuursector zal men nu eenmaal niet iedereen kunnen helpen. Het huidige bedrag laat wel degelijk vooruitgang toe. In Nederland is het mogelijk om meer uit te trekken omdat daar altijd een stringent begrotingsbeleid werd gevoerd. Eerder vond Gustaaf Pelckmans het een schande dat er in Nederland zo zwaar werd bespaard, maar daardoor heeft dat land nu wel een buffer voor zijn organisaties. Aan dergelijk opbod wil Marius dus niet meedoen. Vlaanderen heeft intussen een degelijk budget uitgetrokken. Het is nu zaak om dat goed te besteden. Heel wat organisaties vragen nu al informatie. Die komt er zeker, maar de beslissing is nog maar net genomen door de regering en zoiets communiceren vergt een zekere tijd.

In Brussel wordt het echt moeilijk omdat daar verschillende beleidsniveaus en -lijnen door elkaar lopen. Daar moet volgens Marius Meremans de nodige aandacht aan worden besteed. Er moet een gelijk speelveld zijn om toegang te krijgen tot de ondersteuningslijnen.

Sommige leden hebben nu weinig vertrouwen in de lokale autonomie, terwijl er in het verleden net geklaagd werd over de Vlaamse keizer-kostermentaliteit. Het is alleszins de bedoeling dat Vlaanderen de lokale besturen erkent als partner, en partners moet men nu eenmaal vertrouwen schenken. Ze moeten keuzes maken. Als Vlaanderen samen met het bedrag een boodschappenlijstje meegeeft, kunnen de steden en gemeenten hun verantwoordelijkheid ontvluchten. Als gemeenten op zich niet bestuurskrachtig genoeg zijn om keuzes te maken, moeten ze maar andere gemeenten zoeken om mee te fusioneren. De gemeenten en steden zijn volop bezig met de beheersing van de coronamaatregelen. Ze zullen dan ook wel in staat zijn om het budget te monitoren. Voor het idee van monitoring is Marius Meremans wel gewonnen.

Het lid vraagt aan de minister-president of organisaties die op Vlaams niveau geld krijgen uit het noodfonds, die steun kunnen combineren met gemeentelijke bijdragen.

Marius Meremans geeft de regering ten slotte een dikke pluim. Dit was immers geen gemakkelijke oefening. Nu zal ze ongeveer 13 euro per Vlaming besteden via het noodfonds, een heel mooi bedrag. Wat er in de toekomst gebeurt, zal het parlement moeten opvolgen. Maar dat mag de op til staande nodige hervormingen in deze precaire sector niet in de weg staan, besluit het commissielid.

2. Antwoorden van de minister van Cultuur

Minister-president *Jan Jambon* vervolledigt de splitsing die *Stephanie D'Hose* inleidde. Van de 65 miljoen euro gaat een kleine 4 miljoen euro naar kredieten, naar de ESR-8-middelen. De resterende 61 miljoen euro wordt als volgt verdeeld:

- sociaal-cultureel volwassenenwerk, 5,7 miljoen euro;
- circus, 850.000 euro;
- De Federatie, 25.000 euro;
- de kunstenorganisaties, 9,5 miljoen euro;
- de kunstinstellingen, 2,2 miljoen euro;
- cultureel erfgoed, met inbegrip van de schadevergoeding voor de Van Eycktentoonstelling, 5,5 miljoen euro;
- het Filmfonds, 5 miljoen euro;
- Literatuur Vlaanderen, 1,3 miljoen euro;
- eerder geformuleerde noden, waaronder vooral die van Cultuurloket, 1 miljoen euro;
- ten slotte het hele luik van de auteursrechten om iedereen op te vissen die door de mazen van het net valt.

De financieringsbehoefte voor het VAF is geraamd op 4,5 miljoen euro bij de productiehuisen die productiesteun ontvingen in 2018, 2019 en 2020. Het gaat

enerzijds over de productieschade doordat het lopende project niet kon worden afgemaakt en anderzijds over financieringsschade. Voor de publiekswerking is nog 500.000 euro uitgetrokken.

Minister-president Jambon geeft toe dat de informatie op de website nu nog ontoereikend is. De administratie zal uitgebreide informatie verstrekken om aan te geven hoe de mensen te werk moeten gaan, maar eerst moest de beslissing van de Vlaamse Regering bekend zijn.

Het rapport van Graydon is niet leverbaar. Graydon heeft zich gebaseerd op gegevens die het permanent in zijn databank heeft en niet te grabbel zal gooien. Het heeft met VLAIO een non-disclosure-agreement afgesloten over die databank.

In verband met de bijdrage van 87 miljoen euro aan het Gemeentefonds vraagt de minister-president enerzijds respect voor de lokale autonomie maar vindt hij het anderzijds ook nodig dat de gemeentebesturen heel duidelijk weten waarom ze dat geld gestort krijgen. Jan Jambon pleit voor een goed evenwicht maar is niet gewonnen voor een oormerking. Men zou bijvoorbeeld in een eenvoudig schema kunnen zeggen dat 50 procent naar Sport moet gaan, 25 procent naar Cultuur en 25 procent naar Jeugd. In sommige gemeenten zullen echter de cultuurbehoeften meer dan 25 procent van die noden uitmaken, en in andere gemeenten de behoeften van de sport meer dan 50 procent. Het komt er dan op aan de lokale democratie haar werk te laten doen. Er is nu een ruime communicatie in het parlement. De minister-president kan zich voorstellen dat de partijen deze inzichten ook aan hun lokale besturen en fracties meedelen. Een gemeentebestuur zal de cheque die het van Vlaanderen heeft gekregen, in de gemeenteraad moeten verantwoorden.

Vlaanderen zal wel richtlijnen geven over het doel van dat geld en in welke sectoren het besteed moet worden. Heel wat gemeenten hebben al maatregelen genomen, en deze bedragen dienen niet om die te compenseren. Zo niet zal dat uitgelegd moeten worden in de gemeenteraad.

De minister-president geeft Stephanie D'Hose gelijk bij haar vraag over de evenementensector. Er is echter beslist om dat nog op een aparte manier te bekijken. De evenementensector bestaat immers zowel uit heel sterke, grote commerciële organisaties als uit heel kleine spelers. Het was dus moeilijk om die samen in het noodfonds te vatten, maar de opdracht is gegeven aan de technici om een haalbaar voorstel uit te werken. Dat ze niet in het noodfonds zitten, betekent nog niet dat ze vergeten zijn.

Katia Segers polste naar een eventuele verdere uitbreiding van het noodfonds, maar daarin is niet voorzien. Om het bedrag te bepalen, kijkt men wel naar de periode tot 31 augustus. De afbakening is dus van 13 maart tot 31 augustus. De minister-president kan zich voorstellen dat sommige sectoren sneller uit de crisis overeind kruipen dan andere. Ook hij is alvast benieuwd hoe het publiek zal reageren. Men zal dus continu blijven monitoren. Op dit moment is geen uitbreiding van het fonds aan de orde. Hoe dan ook blijft de basisstelling van de Vlaamse Regering dat ze wie vóór de coronacrisis gezond was, door de crisis moet kunnen trekken. Zij mogen niet failliet gaan en moeten daarna opnieuw kunnen groeien en bloeien.

Als de problemen voor bepaalde sectoren in de cultuur na 31 augustus voortduren, moet dat bekeken worden. De doelstelling blijft dezelfde: ze erdoor trekken. Maar op dit moment loopt de 'window' tot 31 augustus.

Dan gaat de spreker in op de timing. Hij ontkent dat alle betalingen naar oktober opschuiven. Sommige betalingen in eenvoudigere dossiers zullen een stuk eerder gebeuren, terwijl in andere gevallen aanvragen later zullen binnenkomen en nog

allerlei zaken met die organisatie bekeken moeten worden. Oktober als deadline betekent niet dat alles tot dan wordt opgespaard en dan tegelijk wordt uitbetaald. Dat wordt een geleidelijk proces. De minister-president beseft al te goed dat er heel acute noden zijn, en zal voorkomen dat mensen kopje onder gaan omdat het beschikbare geld hen te laat bereikt.

De minister-president verduidelijkt de belangrijkste verschillen tussen achtergestelde leningen en de huidige cultuurkredieten. De herstellkredieten zijn renteloos, ongeacht het kredietbedrag of het type ondernemer, en zijn enkel bestemd voor economisch leefbare bestaande initiatieven. De vrijgave van de lening gebeurt niet langer op basis van voor te leggen facturen en kan dus ook als overbrugging van lonen gebruikt worden. Er moet wel maximaal gebruik worden gemaakt van het bestaande corona-instrumentarium voor de compensatie van loon- en omzetverlies. Deze kredieten zijn ook beperkt in de tijd en kunnen tot 30 juni 2021 worden aangevraagd.

Aan Orry Van de Wauwer antwoordt Jan Jambon dat in de aanvangsfase bij de eerste communicatie nog niet alles tot in de details uitgewerkt is.

Er zijn verschillende wegen mogelijk naar de kwetsbare kernspelers. De eerste weg loopt via de grotere gesubsidieerde organisaties, vastgelegd in een afsprakennota met die organisaties. Maar heel wat kwetsbare kernspelers zijn niet gelinkt aan grote organisaties. Voor hen zal men rechtstreeks kijken hoe men ze kan helpen. De 30 miljoen euro voor auteursrechten is dan ook niet te strikt op te vatten en is ook voor die kwetsbare kernspelers bestemd.

Wat de lokale verdeling betreft, wil de regering het midden houden tussen strakke richtlijnen en volledige vrijheid en blijheid. Ze wil echt responsabiliseren.

De minister-president hoopt uit de grond van zijn hart dat er geen tweede of derde golf komt. Hij verwacht wel dat het intussen uitgewerkte instrumentarium het bij een eventuele nieuwe golf mogelijk zal maken de positief geteste mensen te isoleren in plaats van de hele maatschappij onder een lockdown te plaatsen. De testen zijn nu beter beschikbaar. Het trackingmechanisme staat bijna op punt. Het is de bedoeling dat een eventuele tweede golf veel minder impact op de maatschappij zou hebben dan de eerste.

Wat de evenementenmatrix betreft, geeft Jan Jambon Karin Brouwers gelijk. Hij preciseert dat eind juni de matrix als webtool ter beschikking zal zijn. Maar al daarvóór kunnen lokale besturen en organisaties van een Excelbestand gebruikmaken. Dat zal in principe in de week van 8 juni ter beschikking zijn. Er zouden immers in juli heel wat evenementen kunnen plaatsvinden.

In verband met rapporteren of controle, wil de minister-president geen zware mechanismen opzetten. Hij wil de lokale democratie daar haar rol laten spelen.

Aan Gustaaf Pelckmans antwoordt de spreker dat de administratie inderdaad heel wat verantwoordelijkheid krijgt. Het is niet zijn intentie om daar nog zware monitoringsystemen aan toe te voegen. De minister-president heeft voldoende vertrouwen in de administratie om ervan uit te gaan dat ze dat in eer en geweten correct zal uitvoeren.

Voorts wijst hij erop dat Vlaanderen 6,5 miljoen inwoners heeft en Nederland 17 miljoen. Grof gerekend bedraagt de Vlaamse bevolking een derde van de Nederlandse. De totale extra middelen voor cultuur lopen intussen op tot ongeveer 100 miljoen euro, of een derde van de Nederlandse inspanning. In verhouding is er op dat vlak dus amper een verschil.

Een positief gevolg van de coronacrisis is dat voor het eerst sinds lang de Interministeriële Conferentie Cultuur samenkomt, waarin ook het federale niveau zetelt en waar aspecten van de RVA, de taxshelter en het kunstenaarsstatuut verder opgevolgd zullen worden. Binnenkort zal er weer een IMC georganiseerd worden om de schakel te maken tussen het gemeenschapsniveau en het federale niveau voor de dossiers die beiden aanbelangen.

De minister-president vermeldt ten slotte nog dat er op dit moment wel een subsidieband is met Bozar. Het lijkt hem dus logisch dat ook Bozar een dossier kan indienen voor het noodfonds, indien nodig. Bozar is voor hem een gesubsidieerde organisatie.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Filip BRUSSELMANS
Gustaaf PELCKMANS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BBC	beleids- en beheerscyclus
CJM	Cultuur, Jeugd en Media
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
FAQ	frequently asked questions
GEES	Groep van Experts belast met de Exitstrategie
IMC	interministeriële conferentie
KB	koninklijk besluit
KIOSK	Integraal Opvolgsysteem Kunsten
MB	ministerieel besluit
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SABAM	Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers/Société belge des Auteurs, Componistes et Éditeurs (historische naam = Société Anonyme Belge des Auteurs et Musiciens)
SBK	sociaal bureau voor kunstenaars
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VAV	Vlaamse Auteursvereniging
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen